

Nom de l'activitat: Llegim, juguem i cuinem. A partir del conte *Xirolet o el beneit*, conte de tradició oral, recollit per Fina Font Ruana. Publicat per La Fundació El Solà, de La Fatarella.

Edat: a partir de 7 anys

Agrupament: grups
cooperatius i individual

Temporització: 2h

Objectius:

- Expressar emocions i experiències que els ha motivat la lectura del conte, a partir de preguntes.
- Incorporar la tradició oral a l'aula.
- Introduir les xiquetes i els xiquets en el text instructiu a través d'una recepta de cuina.
- Elaborar un text escrit senzill d'una recepta de cuina.
- Fomentar la creativitat i el treball en equip.
- Treballar el vocabulari propi de manera lúdica.

Recursos materials:

Fulls amb les activitats sobre la lectura llegida (sopa de lletres, mot encreuat)

Full per escriure la recepta de cuina,

Desenvolupament:

- Abans de la lectura del conte, anàlisi de la portada (títol, autor, format del llibre), contraportada, lletres, color, il·lustració. Ens dona algun tipus d'informació?
- Durant la lectura, fixeu-vos en les paraules que són més properes a vosaltres, que les diem de manera local, pròpies del territori de la Terra Alta (quitxol; surto o surton en lloc de surti o surtin; pus, en lloc de doncs; agarrar; corder; pegarem una panadera; gronsa; l'avies; pilló). Fixeu-vos en les paraules que no enteneu, pregunteu-les.
- Després de la lectura: a) comprensió lectora oral a partir de preguntes i recerca de paraules pròpies del nostre territori. (Annex 1); b) Mots encreuats (annex 2); c) Recepta de cuina (Annex 3)

Observacions:

Annex 1 amb activitats de comprensió lectora i treball de vocabulari dialectal, propi de les Terres de l'Ebre.

Podeu mirar l'obra de teatre del *Xirolet o el Beneit* que està penjada a la pàgina web de la Fundació El Solà:

<http://www.fundacioelsola.org/2016/01/16/xirolet-o-el-beneit/#7>

ANNEX 1

COMPRENSIÓ ORAL DESPRÉS DE LLEGIR EL CONTE

- Què vol menjar Xirolet?** Una coca.
- Què creieu que es necessita per fer una coca?** Farina, ous, sucre, oli...
- Per recordar-se de quant blat necessita per fer la coca la seva mare, què fa?** (repeteix “tres quitxols i mig, tres quitxol...
- Els pagesos que es troba pel camí estan batent el blat i hi ha un malentès, i li volen pegar, per què?** Perquè creuen que Xirolet solament vol que surti de tot el blat que baten 3 quitxols i mig... que és molt poc.
- Després de desfer el malentès amb els pagesos, aquests li fan repetir...** Que en surto més!
- Més endavant troba un pastor, i també s’enfada molt amb ell. Per què?** Perquè li ha sortit un llop i se li ha menjat tres ovelles, i en Xirolet no para de dir *Que en surto més, que en surto més*.
- **S’aclareix el malentès, i el pastor li diu que ara, en lloc de dir *Que en surto més*, digui...** Que no en surto cap.
- Mentre va repetint *Que no en surto cap, que no en surto cap...* Qui s’enfada amb ell?** Els amos de tres ruquets que estan estancats a la passera de Mussol, hi ha tres rucs a l’aigua que no poden sortir.
- I els homes li diuen que en lloc de dir *Que no en surto cap* digui:** Que surton tots!!
- Finalment arriba al molí i el moliner li pregunta quant blat ha de moldre. Se’n recorda Xirolet? Quanta?** Sí. Tres quitxols i mig.
- Una vegada té la farina no sap com l’ha de fer arribar a casa seua. Què li diu el moliner?** Que l’avii des d’una punta de muntanya aprofitant el vent que fa.
- Menja coca al final del conte Xirolet? Què li diu sa mare?** No en menja. Sa mare s’enfada molt li diu pillo i que no el vol veure més.
- Com creieu que se sent el Xirolet?**
- I la mare com està al final del conte?**
- I els homes a qui troba pel camí?**

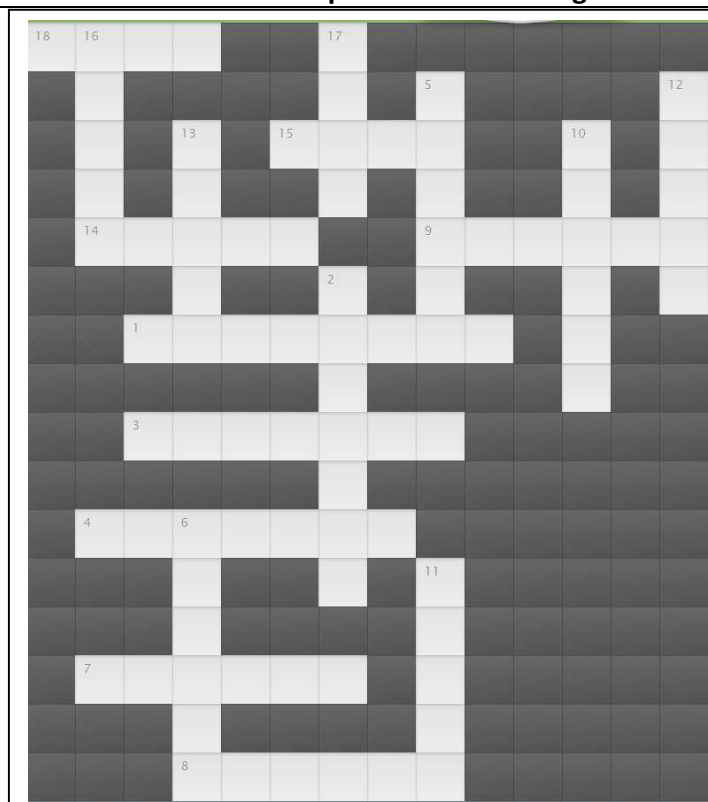
ANNEX 2

SOPA DE LLETRES. VOCABULARI

B A T E N T Y F Q M C H
O L G X I Q U E T A L G
I S I A N A Q M U N N R
N I D R G S Q Q R T E A
C R O E P N R U I W L I
F F W D I O B I B E J V
H J I A L R U T E Q P A
B I N N L G S X L H J W
F B A A O F F O L I X X
Q E Q P P Q Y L A P R J
R A V U J M U L M F P P
C H G B N J R D T P Y D

1. PANADERA
2. QUITXOL
3. XIQUETA
4. GRONSA
5. RIBELL
6. BARENT
7. AVIAR
8. PILLO

Busca accions del conte a partir dels verbs següents:

- 1 Del verb córrer
- 2 Del verb pegar
- 3 Del verb baixar
- 4 Del verb agarrar
- 5 Del verb batre
- 6 Del verb aixecar
- 7 Del verb treure
- 8 Del verb arribar
- 9 Del verb engegar
- 10 Del verb llençar
- 11 Del verb cridar
- 12 Del verb pujar
- 13 Del verb marxar
- 14 Del verb sortir
- 15 Del verb ficar
- 16 Del verb aviar
- 17 Del verb anar
- 18 del verb fer

SOLUCIONARI

Sopa de lletres

B	A	T	E	N	T	N	E	S	I	O	A
B	O	H	X	I	Q	U	E	T	A	R	W
E	E	Q	A	A	A	D	S	K	O	F	R
U	K	Q	R	V	S	E	Q	R	U	F	A
P	O	L	E	P	N	X	U	I	Y	E	I
I	S	Q	D	I	O	T	I	B	S	J	V
D	Y	A	A	L	R	A	T	E	V	M	A
S	O	M	N	L	G	X	X	L	X	A	Y
Q	M	H	A	O	K	I	O	L	L	D	O
L	S	G	P	N	T	P	L	I	A	M	W
Q	K	R	T	H	J	I	R	K	L	R	U
A	F	N	D	I	U	R	A	W	T	R	Q

Accions

F	A	R	E		V						
V					A	B					P
I	M		F	I	C	A			L		U
E	A			G	T				L		J
S	U	R	T	O		E	N	G	E	G	A
		X			P	N			N		T
		C	O	R	R	E	N	T	S		C
					G					A	
		B	A	I	X	A	V	A			
					R						
	A	G	A	R	R	E	N				
			I			M		C			
			X					R			
	T	R	E	U	R	E		I			
			C					D			
			A	R	R	I	B	A			

ANNEX 3

Anem a preparar una recepta de cuina

Abans de començar a escriure la recepta, tingueu en compte:

Una recepta de cuina és un **text instructiu**, que ens explica de manera clara i entenedora de com es fa una cosa, per a què serveix o com funciona.

Les instruccions han de ser:

precises, han d'utilitzar la paraula adequada per a cada cosa.

ordenades, han d'indicar l'ordre de fer les accions. Han d'estar una davall de l'altra.

Breus

Nom de la recepta:

Ingredients

Preparació

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.